

Завдання 1. Аналіз випадків.
Імміграція португальців до Люксембургу, Франції, Бельгії та
Німеччини з Португалії

Грищенко Юрій К-29

Це коротке есе є відповіддю на цитату з наукової роботи *Zhitin D.V., Krasnov A.I., Shendrik A.V. 2016 Geography of European Migration*.

Автори цієї роботи вважають, що «не завжди вибір мігрантами нового місця проживання можна пояснити факторами географічної віддаленості, етнолінгвістичною спорідненістю, культурно-історичними зв'язками або показниками рівня соціально-економічного розвитку держави». В якості прикладу вони наводять еміграцію португальців у Люксембург у порівнянні з Бельгією, Францією та Німеччиною. Порівняно велика кількість емігрантів саме в Люксембурзі ніби-то є аномальною.

Особисто мені не віриться, що така явна нерівномірність не має жодного пояснення. Еміграція — досить серйозна річ, і емігрант приділяє велику увагу вибору країни. Таке скупчення мігрантів саме в Люксембурзі не може бути випадковим. Варто спробувати більш детально розглянути історичний контекст цих подій, і намагатися зрозуміти хід мислення цих мігрантів.

В випадку з португальцями, відомо, що 60-і роки минулого століття були дуже важкими для португальців: встановлення корпоративної диктатури, економічна криза та так звана “академічна криза” - все це зумовляло португальців до еміграції. В рамках термінів push/pull факторів^[1], в цьому випадку було багато push-факторів (які “витісняли” португальців зі своєї держави), а от pull-фактори сприяли міграції до розвинених європейських країн. На той час і Німеччина, і Франція, і Бельгія, і Люксембург побачили стрімкий економічний зріст, що сприяло би міграції португальців до будь-якої з цих країн.

Проте все ж є один фактор, який вирізняв Люксембург серед інших країн — а саме загальна кількість емігрантів. Наприклад, якщо в Бельгії, Франції та Німеччині частка емігрантів першого та другого покоління становить 20-25%, то в Люксембурзі — їх майже 50%. У 2018 р. у Францію на кожні 1000 чол. емігрувало 1,1 чол., в той час, як у Люксембурзі цей показник майже у 20 разів більше. На

початку XX ст., економіка Люксембургу спиралася на дешеву робочу силу емігрантів^[2], і слід зазначити, що після Другої світової війни багато з них були мігрантами з Італії та Німеччини.

Можливо, саме через це Люксембург і здався привабливим для португальців. Люди розуміли, що в цю країну мігрують люди різних національностей, і вирішили, що бути мігрантом в Люксембурзі легше, ніж бути мігрантом у Франції — такий собі прояв стадної поведінки. Але це питання вже суто психологічне, і довести це вже набагато складніше (принаймні, я не знайшов джерел, які би писали про хід мислення цих емігрантів). Ця теорія недостатньо обґрунтована.

В цьому випадку, напевно, не так важливі первинні причини міграції, як той факт, що за першою хвилею міграції слідує наступні. Якщо вже з певних причин так сталося, що сформувалася діаспора на території певної країни, то найвірогідніше, що наступні покоління емігрантів також оберуть саме ту країну. В 1970 р. уряди Люксембургу та Португалії підписали договір, який дозволив родичам португальських емігрантів вільно перетнути кордон. Це зумовило ще більший зріст діаспори. І зараз у них взагалом немає причин повертатися, оскільки їх економічний та соціальний стан досить сприятливий.

На жаль, мені не вдалося встановити конкретну причину для міграції португальців саме в Люксембург. Проте я дійшов висновку, що різні міграційні рухи залежать один від одного, явно чи неявно. У цьому випадку, на вибір португальців міг вплинути загальний рух європейців у Люксембург.

Список використаних джерел

1. Everett S. Lee (1966). "A Theory of Migration". *Demography*. 3 (1): 47–57. doi:10.2307/2060063. JSTOR 2060063.
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Portuguese_Luxembourger Cordeiro (1976), pp. 95–6.